

dignoscamus *Maria* sedulitatem, & velocissimam curam, quam erga nos spiritualiter reficiendos semper habet: quæ nondum exorata, aut invocata, in nostrorum scelerum nocte valde misericors, aliquando citius quām ipse Dominus, à quo omne auxilium, in nostrum advolat patrocinium. Hinc noster Daniel in 3. stella corone 11. de Deipara ait: *De ipsa etiam Maria, que est fortis mulier, dicitur Proverb. 31. in fine: De nocte surrexit tanquam prompta & sedula, deditque prædam domesticis suis, & cibaria ancillis suis, : omnes fideles reficiens multipliciter. Fides semimorta nostra in exorando Dominum, timiditas ob defectus, tepiditas in operando, ferè divinam pietatem retardant, ne nobis expectata concedat; immo & Deum cogunt illa exorantibus denegare, quoisque Mariæ Matris suæ misericordia quasi extorquens adest, & citius impetrat ea quæ à judge Domino denegata, diu exoptata votis nostris non parebant.*

417. Israëlis populus in deserto aquæ laborabat inopiâ, unde ortam legimus fuisse in Aaron & Moysen populi seditionem. Sed Dominus sua inata pietate succurrere decernit sicutibus, jubens Moysi & Aaroni, quò siti astuanti subveniant populo, ut fluenta possint de silice elicere, ut Numerorum cap. 20. vers. 8, refertur: *Tolle virgam, & congrega populum, tu & Aaron frater tuus, & loquimini ad petram coram eis, & illa dabit aquas.* Tunc Israëlis duktor assumens virgam illam suam tot portentorum operaticem, lapidem non semel, sed bis ferit, ut vers. 11. legitur: *Cunque elevasset Moyses manum, percutiens virgâ bis silicem, egressæ sunt aquæ largissime, ita ut populus biberet, & jumenta. Communiter dubitatur, cur ad primum lapidis istum non exierunt latices, ut populus astuans citius sitim sedaret, biberetque de petra mirabiliter effluente?* Cyrillus in Catena Graeca, Comestor cap. 24. Hist. Schol. & alii respondent, silicem haud ad primum virgæ istum effusisse aquam, quia aliquantulum desperavit Moyse de miraculo; & quia deturbatus in fide dubius exitit, verberata semel petra latices non effudit.

Numer.
cap. 20.

Ibidem.

D. Cyrillus,
Petrus Go-
met.

Beneficia
divina
amoris

Ergo beneficium divinum ob dubitationem tardavit, idcirco primo nostrâ fide retardantur.

Verum in bina percussione Moysis, etiam in fide comprobatur tepiditas, & adhuc ipsius Moysis dubitatio innotescit. Ecce enim alteram silicis percussionem expectari ipse Dominus, ut vota adimpleat suorum, sicutque patienti populo in astuante agone succurrat? *Mysticam rationem pro nostro fulciendo lemmare offert suis verbis Rabbi Mardochæus Ben-Jona Ierosolymitanus, qui benè de Messia Christo sentiens, ad præfatum locum Numeror. cap. 20. scripsit: Percussit propuli Princeps bis silicem, nomine *Messia*, & Matris ejus. Petra enim illa tam Christum, ex Paulo 1. Corinth. 10. vers. 5. quām Mariam sanctissimam figurabat; ait enim S. Magnus Albertus de Deipara in Mariana Biblia, sic: *Ipsa enim est petra refocillationis.* Num. 20. dixit Dominus ad Moysen: *Loquimini ad petram, id est Mariam: & illa Dabit aquas gratiarum, & misericordiarum.**

Itaque, ut benè adnotat Abulensis quest. 4. in cap. 20. Numerorum, quia ad primam percussionem non fluixerunt aquæ de petra, idè Moyses addidit secundam. Cur hoc? Ad litteram, ob Moysis dissidentiam & dubitationem, sicut diximus: sed mysticè, & pro nostra Deipara iam vidisti, primam percussionem petræ, quasi in Christi nomine fuisse, secundum verò istum silicis, *Maria* ejus Matri quasi fuisse dicatum. Ad primam percussionem, seu petitio nem Christo factam, silicem aquas illicò non effundit, quia Christus est murmurantis populi, & dubitantium iudex in fide severus: *ad Maria*, parentis dulcis clementiae, in sua misericordia exorata, (*loquimini ad petram, id est, Mariam,*) quæ filius denegat ex justitia, aut quodammodo offendus præstare retardat, illa suis meritis & precibus, ut celeriter elati gatur, consequitur, immo & illum jubet, ut statim præstet. Quām piè Laurentinus ad rem nostram lib. Rich. Laur.

Perram in
deserto cur
bis Moyses
percussit,
& non se
mel, mystica
ratio.

Raym. Ior-
dan.

Maria lib-
rat quos Dei
justitia dâ-
natur.

Sup. III. 28.
num. 381.

418.
Eccle-
s. cap. 43.

Franciscus
Osiuna.

Hugo Car-
din.

D. Bernar-
dus.

Maria est
nebula festi-
nans in ho-
minum me-
deliam.

Dona ob-
viant nobis;
sed Maria
ad nos festi-
nat.

Germanus.
Salus omnia
a Deo per
Mariam.

Rich. Laur.

sputo confecto illius linivit oculos, ut Ioannis cap. 9. vers. 6. refertur: Ex Joane 9.

spuit in terram, & fecit lutum ex sputo, & linivit lutum super oculos ejus, & dixit ei, ut vers. 7. sequitur: Vade, lava in natatoria Silœ. Abiit ergo, & lavat, & venit videns. Ecce in luto totus Christus exprimebatur, in saliva Verbum ex ore Patris procedens, in terra Christi caro figurabatur, ex D. Augustino & Glossa: & tamen D. August. Glossa.

Natatoria
Silœ my-
sticæ fuit Ma-
ria.

S. Joan. Da-
masc.

Fons medi-
cina omnis
est Deipara.

Rhotom.
Presbyt.

Maria illu-
minatrix &
lumen Dei,
suo nomine
interpreta-
tur.

catus per Deiparam, citissimè elargitur quod aliâs esset morosius concefur, aut aliquando negaturus. Ipsa namque diligenter se, immo sibi servientibus servit. (scripsit Raymundus Jordan. de Medit. Virg.) *Ipsa super benedicto Filio suo irato suâ misericordiâ potentissime reconciliat servos & amatores suos; & sapè quos justitia Filii potest damnare, Matris misericordia liberat.* Quod ferè eisdem verbis docuerat Richardus à S. Laurentio supra datus illustrat. 24. numero 381.

Suprà 1. parte, Illustratione 16. numero 273. locum Ecclesiastici capite 34. vers. 24. ubi Siracides scripsit, *Medicina omnium in festinatione nebula, & ros obvians ab ardore ve- nienti humilem efficit eum, de Maria in nebula mysticè designata, cum Minorita nostro; & de Christo in rore, cum Cardinali Hugone relinquisimus enodatum. Est enim Maria nebula illa, inquit noster S. Bernardinus Senensis tom. 4. serm. 12. in As sumpti. Maria, art. 1. capite 3. in cuius festinatione & celeritate stat omnium Fidelium animarum medicina & patrocinium. Bene stat quod Christus Dominus nostra salus, prima & substantialis fuerit medicina omnium: ast cum hac indigent ægroti medela, ut citius veniat, ut descendat in infirmos celerius, apponenda est in nube, & in Mariæ nubecula collocanda. Venit Christus ad nos, venit ut ros: sed non depingitur festinans, sed obvians, quasi gradu lenito descendens. Verum cum per Mariam communicatur, cum descendit ut pluvia è nube, festinanter ac celerimè descendit, quia festinavit nubes: & medicina omnium parabatur ægrotis in festinatione nebula, quæ est Maria. In hoc sensu etiam de Mariæ patrocinio velocissimo loquatur Germanus Archiep. Constantinopol. orat. 3. in sanctissima Dei Genitricis Domina nostra semperque Virg. Maria dormit. §. Cessent, &c. dicens: Nemo est qui salutem consequatur, nisi per te, ô Deipara. Quod non solùm de spirituali, sed etiam de corporali salute piè ac devotè intelligere cogimur. Testis est ille à nativitate cæcus, quem Jesus pietate motus, & illuminare cupiens, luto ex proprio*

sputo confecto illius linivit oculos, ut

Ioannis cap. 9. vers. 6. refertur: Ex Joane 9.

spuit in terram, & fecit lutum ex sputo,

& linivit lutum super oculos ejus, &

dixit ei, ut vers. 7. sequitur: Vade,

lava in natatoria Silœ. Abiit ergo, &

lavat, & venit videns. Ecce in luto

totus Christus exprimebatur, in sali-

va Verbum ex ore Patris procedens,

in terra Christi caro figurabatur, ex

D. Augustino & Glossa: & tamen

cæcus totum Christum cæli ac mun-

di lucem super oculos habens, non-

dum illuminatur. Et cur sic apposita

medicina cæcum non sanat, cur tanta;

ac cælestis medela Celidonium hunc

miserum non illuminat, quoisque

pergens in Silœ piscinam prius lavit

oculos? Si lutum Christus apposuit,

ut videret cæcus, quid opus est Siloa?

Aut si opus est Siloa, quid opus est

luto? Si Christus præsens erat, qui

est lux vera illuminans omnem ho-

minem, ecce in firmum, ut videat,

mittit ad Siloam? Quia symbolice Si-

loa, mystica erat umbra Maria, quæ

suo nomine Illuminatrix interpretat-

ur: cùm autem Deus decrevisset om-

nia bona Maria operari interventu,

& permanens ejus beneficia sua maxi-

ma impartiri indigentibus; hinc est,

Christum Dominum sui luminis rad-

ios, effectumque occultasse, miracu-

lum in suo ultimo compleemento re-

servando Deipara, ne illico cæcus

oblinitus suo luto videret, quoadus-

que ad fontem Deiparae deveniret;

(est enim Maria fons universo orbi af-

ferens medicinam, aiebat Damascenus

orat. 1. de Nat. Virg.) cuius aquâ lotus

citò videret ille, qui adhuc coram

ipsa Christi luce non videbat. Abiit

ergo, & lavit, & venit videns. Fulcit

suis verbis assertum nostrum Rho-

tomagensis Presbyter lib. 9. de laudib.

B. Maria, col. 531. & 532. litt. F, &

A, ubi habet: Maria enim est desig-

nata per natatorium Silœ, ad quam

missus est cæcus natus lavare oculos

suis, Joannis 9. Ipsa enim dicitur Illu-

minatrix, & hoc nomen suum inter-

pretatur in nobis, Precibus suis, meri-

tis & exemplis illuminans peccatores.

Virtute enim primæ lucis Filii, Ma-

ria hominum est illuminatrix, quia

in suo nomine מרים, Mariam, affine

quid habet cum מרים, Maoriā;

quod sonat, Lumen Dei, quo tam in

corpo

368 Pars II. Illustratio XXVII. Panegyrica.

corpo quām mente omnes illuminatur. Ossun. ser. 38. partis Meridion. *vrs. 28.* inquit: *O mulier, magna est fides tua, fiat tibi sicut vis.* Nunc licet nobis expendere, quod cūm Apostoli deprecati fuissent pro feminā, nil consequuti fuere; nam *vers. 23.* legitur: *Accedentes discipuli ejus rogarunt eum dicentes: Dimitte eam, &c.* Ibidem. Similiter Chananæa charitate fulgens, sedulitate, humilitate, prudētiā, atque patientiā resplendens, & Deum adorans & exorans, repul' am patitur, & Christus differt eam exaudire, quousque firmissimam sese ostendit in fide femina. *Femina clamabat, Christus silebat,* (fatur Euthymius,) *Euthymius, donec omnis femina fides manifestaretur.* Unde Chrysostomus ho- mil. 44. in Genesim, ait: *Sciebat Dominus reconditam margaritam, quam latè nos nolebat; idcirco differebat, nec responso dignabatur, ut posteris omnibus mulieris sedulitas fieret doctrina.* In margarita illa in femina recondita Chananæa, non solum agnoscere illius virtutes & fidem, sed in fide magna, ob quam meruit ore divino laudari, Mariam margaritam cælestem adumbratam confiteor: inquit enim Ossunensis noster serm. 24. in feria 5. Dominicæ 1. Quadrag. in principio argumenti dicendor. sic: *Vera Chananæa est Maria, cujus voluntas est nostrarum petitionum mensura. Fiat tibi sicut vis.* Idcirco idem Author in eodem sermone, longè ante finem, pergit: *Fides Chananæa est sicut Maria in Cana Galileæ, ubi Christo respondente, Nondum venit hora mea, mater ejus de non hora fecit horam: & nunc Chananæa de non, fecit ita; de negatione affirmationem.* Itaque quia in Chananæa femina, adhuc non resplendente in fide, figurabatur Gentilitas, Christus Dominus duro verbo respondit, nec annuit illius, nec Apostolorum precibus. Verùm quando Chananæa sedula in depreciatione persistens, fide magna refusit, & Marie sanctissimæ prætulit effigiem, cuius fides fidem omnium Apostolorum superavit; illico Christus Dominus, juxta voluntatem adumbratæ Deiparæ, omne postulatum concessit; quia *Maria non pro se, sed pro peccatoribus à dæmonie vexatis exorat,* cuius oratio plus valet quām Apostolorum, aut Sanctorum omnium deprecatio. Claudit totum sua aurea clavi

419.

Matt. c. 15.

Ibidem.

Ibidem.

vers. 28. Ibidem. inquit: *O mulier, magna est fides tua, fiat tibi sicut vis.*

Nunc licet nobis expendere, quod cūm Apostoli deprecati fuissent pro feminā, nil consequuti fuere; nam *vers. 23.*

legitur: *Accedentes discipuli ejus roga-*

bant eum dicentes: Dimitte eam, &c. Ibidem.

Similiter Chananæa charitate fulgens, sedulitate, humilitate, prudētiā, atque patientiā resplendens, & Deum adorans & exorans, repul' am patitur, & Christus differt eam exaudire, quousque firmissimam sese ostendit in fide femina. *Femina clamabat,*

Christus silebat, (fatur Euthymius,) *Euthymius, donec omnis femina fides ma-*

nifestaretur. Unde Chrysostomus ho-

D. Chrysostom.

mil. 44. in Genesim, ait: Sciebat Domini-

nus reconditam margaritam, quam la-

tè nos nolebat; idcirco differebat, nec responso dignabatur, ut posteris omnibus mulieris sedulitas fieret doctrina.

In margarita illa in femina recondita Chananæa, non solum agnoscere illius virtutes & fidem, sed in fide magna, ob quam meruit ore divino laudari, Mariam margaritam cælestem adumbratam confiteor: inquit enim Ossunensis noster serm. 24. in feria 5. Dominicæ 1. Quadrag. in principio argumenti dicendor. sic:

Vera Chananæa est Maria, cujus voluntas est nostrarum petitionum mensura. Fiat tibi sicut vis.

Francise.

Ossun.

Chananæa vera fuit

Maria.

Idem.

Maria de non hora fa-

cit horam,

& negotia-

tione in af-

firmationem

convertit;

quo sensu?

369 Maria JAHEL mystica, &c. 369

clavi Laurentinus libro 6. de laudib.

B. Marie, col. 421. lit. E, de Deipara

loquens: Hac est mulier Chananea,

egressa de finibus Tyri & Sidonis, Mat-

thai decimo quinto; id est, de profundo

secularis conversationis, que clamat

Maria anima peccatrice, cuius etiam personam miseri-

nam agit, corditer in se transformat, dicens:

ut Deum ad misericordiam inclinat.

Miserere mei, Fili David; & cui mi-

sericorditer respondet Filius: O mulier,

magna est fides tua, fiat tibi sicut vis.

Etenim sanata est Chananea filia ex

illa hora, juxta parentis fidelis femi-

nae voluntatem: ex quo Deiparæ in

fide prætulit illa umbram.

420.

Joan. c. 11.

Et Lazarus forsitan infirmus citius

sanus fieret (si alias non esset illius

morte manifestanda Dei gloria,) si

ejus sorores patrocinii velocissimi

Deiparæ recordarentur, dicentes:

Domina, ecce quem amas infirmatur.

Nec distulisset ire Maria, sicut Filius Iesus, et si mysteriosè distulit: nec ab

oratione desisteret pro dilecto; quandoquidem Maria est omnis salutis

causa, ex Ireneo libro 1. contra heres.

& Salus omnium infirmorum, ex

Theoestericto orat. in S-Nicet. & Salus

firma, ex Ephrem orat. in laud. Ma-

ria. Verùm Mariam infirmitati La-

zari præsentem, illique ægrotanti

adfuisse, pium est credere: nec motu

proprio sanare Lazarum prætentavit,

quaꝝ omnium mysteriorum Dei erat

conscia, perfectè noscens quod infir-

mitas illa non erat ad mortem, sed pro

gloria Dei, & ut glorificaretur Filius

Dei per eam, ex contextu historiæ

Joannis cap. 11. vers. 4. Nihilominus

(excepto Dei decreto) ex iure miser-

icordiæ Mariæ præsentis, citius à

Iesu Lazarus sanitatem fuisse adeptus,

aut non videret mortem; nec Iesu

sic tardè veniret ad ipsum, si La-

zari sorores Mariæ patrocinium ve-

locissimum implorarent, aut illam

mitterent ut vocaret filium, & sana-

ret ægrotum. Mens fuit nostri Fran-

cisci de Ossuna, Caroli V. Impera-

toris à Concionibus, qui in parte Oc-

centrali, serm. 51. feria 6. post Domi-

nicam 4. Quadrag. in invocatione ad

Virginem sic pè meditatus scribit:

Ossunensis., Si autem Dei Genitricem mitte-

, rent ad Iesum, venisset quidem

, festinus. Nec ineptus aliquis di-

, cat, quod non iret, quanvis mitte-

P.R. Mart. del Castillo, Paneg. Mar.

421.

Aaa magna

retur; quoniam & ipsa pariter La-

zarum dilgebat, & ad pietatis in-

terventionem semper pia fuit Ma-

ria, sciens quod melius est ire ad

domum luctus, quæ non vocata ve-

nit ad nuptias, minùs confessan-

tes sibi quām funera, ut egesta-

tem vini intercedens apud Filium

suppleret. Si hanc ergo mitterent,

certa languenti salus adveniret,

Iesumque statim adduceret, ut vi-

num latitiae præstaret. Maria

ergo exoratrix importunior sic le-

gationem suam expleret. Sic Maria

legatione fungens obstaret morti:

ut potè que ab Ecstatico Doctore. Mor-

tū destruētrix appellata est. Eccinè

quām velox est Maria auxiliatrix

suorum, quæ vel ipsum Christum,

aut missa, aut exorata, velociorem in

nostrum reddit auxilium.

Dionys.

Rikel.

maria de-

struētrix est

Deipara.

ILLUSTRATIO XXVIII.

P A N E G Y R I C A .

Ad illa verba libri Iudicum, cap. 5.

vers. 11. Torrens Cison traxit ca-

davera eorum, torrens Cadu-

mim, &c.

Maria torrens, ac lacrymarum

rubrum est mare, gratissi-

mum Deo, proficuum nobis,

& inferis ominosum.

Q UIA triumphantium quon-

dam piissimus fuerat mos,

parta victoriâ in bellis, Deo

Optimo Maximo referre gra-

tulationem, tanquam omnis felicis

eventus auctori, ut fecere Moyes

& Maria, submerso in mari rubro

Pharaone, & ejus exercitu, dicentes,

ut Exodi cap. 15. vers. 1. refertur:

Cantemus Domino, gloriòsè enim ma-

gnificatus est: equum & ascensorem de-

fecit in mare; idèo Debora emortuo

per Jabelem Sisara, & hujus exerce-